

Rasti 1: Polun aloitus

Metsäpeuran ravintokasvit

Metsäpeura jolkotteli Suomeen viime jääkauden jälkeen, ja on sopeutunut elämään täkäläisessä metsässä. Tiesitkö, että metsäpeura käyttää ravinnokseen satoja Suomen luonnossa kasvavia kasveja, lisäksi sieniä ja jäkäliä? Kesällä kasveja on helppo löytää, mutta miten käy talvella, kun lumi ja jää peittävät maan?

Jos olisit metsäpeura, mitä mieluiten söisit?

Katso maastoa metsäpeuran silmin ja bongaa lajeja, joita metsäpeura käyttää ravinnokseen. Mitättömältä näyttävä "ruohonkorsi" voi olla metsäpeuralle - tai jollekin muulle eläimelle - tärkeää ravintoa. Kiitos, kun pysyt polulla, niin maasto ei tallaudu tarpeettomasti.

Luontoharrastajalle kyselykausi-ikä on koko ikä, opittavaa riittää loppuelämäksi!

Tietolähteinä käytetty mm.

Aapala, K & Aapala, M. 2007. Pääskynhattu, päivänkämmen. Kasvikertomuksia. Otava.

Piirainen, M & Piirainen, P & Vainio, H. 2004. Kotimaan luonnonkasvit. WSOY.

Pulliainen & Leinonen. 1990. Petra- Karjalan peura.

Ähtärin eläinpuiston eläintenhoitajien haastattelut.

Rasti 2: Jäkälet

Peurojen mielestä jäkälet ovat herkullisia

Jäkälet sisältävät paljon energiaa ja hiilihydraatteja ja jäkälaravinto on peuran vatsassa helposti sulavaa. Jäkälet ovat peuroille tärkeintä talviravintoa, mutta se on osa niiden ravintoa myös kesällä.

Talvella peurat kaivavat etusorkillaan lumen alta maassa kasvavaa jäkälää. Samalla ne syövät jonkin verran myös esimerkiksi puolukan varpuja. Myös puussa kasvavat naavat ja lupot ovat osa peurojen talviravintoa siellä, missä niitä löytyy. Peura ei kuitenkaan ole mikään kirahvi, joten kovin korkealta puusta se ei pysty talviravintoa ottamaan.

Tutustutaan metsäluontoon metsäpeuran jalanjäljissä - tunnistaako metsäpeuran ravintokasveja? Vinkiksi luontopolkurastiradasta vapaasti sovellettavaksi.

Matkalla kohti Metsämaailmaa- hankkeen ja yhteistyökumppaneiden tuottamaa materiaalia 2020-2021.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER
Kuudestaan

Hanketta on rahoittanut Metsämiesten Säätiö. Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoa www.mmsaatio.fi

Rasti 3: Lehtipuiden lehdet

Lehtipuiden lehdet

Suomen luonnossa kasvaa kymmeniä eri pajulajeja. Lisäksi eri pajut voivat risteytyä keskenään. Monet pajut maistuvat metsäpeuroille erinomaisen hyvin. Myös eläinpuiston eläintenhoitajien arkikokemuksen mukaan pajunlehtikerppu on juuri se peurojen suosikki. Lisäksi metsäpeurojen ruokavalioon kuuluvat lehtipuista ainakin pihlajan, haavan ja koivun lehdet.

Rasti 4: Maitohorsma

Maitohorsma (*Epilobium angustifolium*)

Metsäpeuralle maitohorsma maistuu erinomaisesti. Ne ovat metsäpeuroille tärkeä, maistuva osa kevään ja alkukesän ravintoa. Maitohorsman nimi voi juontaa juurensa siitä, että se on myös ihmisten karjalle mieluisaa syötävää ja sen on arveltu lisäävän lehmien tuottaman maidon määrää. Maitohorsma on Etelä-Pohjanmaan maakuntakukka.

Maitohorsma on koko Suomeen levinnyt kasvi. Se runsastuu, kun metsään tulee ravinteita ja valoa vaikkapa metsäpalon, hakkuun tai myrskytuhojen myötä. Maitohorsmaa voi löytää myös varjoisalta ja kostealta paikalta, niityiltä ja rannoilta. Yksi ainoa maitohorsma voi kesän aikana lennättää jopa 80 000 siementä maailmaa valloittamaan.

Tutustutaan metsäluontoon metsäpeuran jalanjäljissä - tunnistatko metsäpeuran ravintokasveja? Vinkiksi luontopolkurastiradasta vapaasti sovellettavaksi. Matkalla kohti Metsämaailmaa- hankkeen ja yhteistyökumppaneiden tuottamaa materiaalia 2020-2021.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER
Kuudestaan

Hanketta on rahoittanut Metsämiesten Säätiö. Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoa www.mmsaatio.fi

Rasti 5: Metsälauha

Metsälauha (*Deschampsia flexuosa*)

Metsälauha on yksi Suomen yleisimmistä heinistä ja sitä näkee lähes kaikkialla. Metsälauha hyötyy suuresti ihmisen toiminnasta, sillä valokasvina se menestyy hyvin talousmetsissä, hakkuuaukioilla, poluilla ja pientareilla. Aukioilla se voi muodostaa jopa hehtaarien laajuisen, punertavan kasvuston, joka huojuu romanttisesti keskikesän leppeässä tuulessa.

Metsäpeuroille metsälauha on tärkeä ravintokasvi. Talvella peurojen ylivoimainen suosikkiruoka on jäkälä, mutta ellei sitä löydy riittävästi, ne kaivavat lumen alta etenkin metsälauhaa sekä varpuja lisäruoakseen.

Tutustutaan metsäluontoon metsäpeuran jalanjäljissä - tunnistatko metsäpeuran ravintokasveja? Vinkiksi luontopolkurastiradasta vapaasti sovellettavaksi. Matkalla kohti Metsämaailmaa- hankkeen ja yhteistyökumppaneiden tuottamaa materiaalia 2020-2021.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Kuudestaan

Hanketta on rahoittanut Metsämiesten Säätiö. Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoa www.mmsaatio.fi

Rasti 6: Raate

Raate (*Menyanthes trifoliata*)

“Soilla kasvavat raatteet ovat valkuais- ja mineraalipitoisuuksiltaan sellaista rehua, että niiden perässä kannattaa jänkiä tarpoa. Matkatessa raatekasvustolta toiselle voi syntyä “raatteentie” jängältä toiselle.” “Raatteentiellä” ei tässä tapauksessa tarkoiteta elokuvaa, vaan kirjoittajan nimeämää peurojen suolle tallaamaa polkua, kun ne siirtyvät raatetta syödessään samaa reittiä pitkin. (Lainaus Pulliainen & Leinonen. 1990. teoksessa Petra, Karjalan peura, s.80)

Raate tunnetaan 1700- ja 1800- luvun kirjallisuudessa nimellä peuranvehka – älä sekoita sitä suovehkaan. Raatetta on Suomessa kutsuttu myös suoapilaksi tai kolmiapilaksi, lehtien muodon mukaan. Raate on kosteilla paikoilla viihtyvä kasvi, joka kukkii näyttävästi alkukesällä, jolloin se on helpompi löytää. Raate on peuroille hyvää ravintoa, mutta alan harrastajien täytyy selvittää tarkkaan, sopiiko se ihmiselle yrttinä tai villivihanneksena. Tiedot vaihtelevat eri lähteissä.

Rasti 7: Tupasvilla

Tupasvilla (*Eriophorum vaginatum*)

Kasvin lempinimiä ovat mustapää, villapää, jänönhäntä. Syksyllä tupasvillasta huomataan maastossa lähinnä ohuet, sirot ja rihmamaiset lehdet. Lakastuneita jäänteitä ”villatupsusta” voi löytyä. Tupasvillat kasvavat tiiviisti mättäänä eli tuppaa, mistä johtuu nimi ”tupas”. Kesällä kasvin voi tunnistaa valkoisen, pehmeän villatupsun avulla. Tarkempiin tuntomerkkeihin tutustumalla sen voi erottaa toisista suovilloista, kuten yleisestä luhtavillasta.

Tarkkaan luontoa seurannut vanha kansa on kutsunut tupasvillaa jossain päin Suomea mustapääksi. Se johtuu siitä, että tupasvillan versot nousevat keväällä ensimmäisten joukossa lumen alta ja kukinnossa on päällä tummat tähkäsuomut.

Keväisin tupasvilla on peuran ja hanhien herkkua ja sen kerrotaan olleen, paitsi metsäpeurojen, myös metsässä kulkevan karjan ensimmäistä keväistä ravintoa.

Tutustutaan metsäluontoon metsäpeuran jalanjäljissä - tunnistatko metsäpeuran ravintokasveja? Vinkiksi luontopolkurastiradasta vapaasti sovellettavaksi. Matkalla kohti Metsämaailmaa- hankkeen ja yhteistyökumppaneiden tuottamaa materiaalia 2020-2021.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER
Kuudestaan

Hanketta on rahoittanut Metsämiesten Säätiö. Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta. Lisätietoa www.mmsaatio.fi

Rasti 8: Varpuja

Varpukasvit osana metsäpeuran ravintoa

Kuvassa näkyy puolukan ja variksenmarjan varpuja. Jäkälää maasta syödessä peuran turpaan tarttuu helposti myös erilaisia varpukasveja.

Tiesitkö, että syksyllä peurat syövät hyvällä ruokahalulla myös sieniä?